

Medlem for Præsts Amts 6te Valgkreds (H Hage), netop vedkjendte sig den samme Idee, den samme Tanke, og den kom frem i en endnu klarere, ialtfald i en endnu mere reen Skikkelse igjennem et Forslag, som var stillet af det daværende Medlem for Helsingør (Tiemroth). Men det ærede Medlem traadte dengang ikke saaledes op mod denne Idee, at der kunde være den mindste Tanke eller Anelse om, at han idag, da dennes Idee er realiseret, vilde stille sig som dens bestemteste Modstander. Han havde sine Betænkkeligheder ved den ene og ved den anden Ordning, det er sandt; han paapegede nogle af de samme Tanker, som senere ere modne hos ham, det er ogsaa sandt; men han stod dog som den, der sagde: Lad os faae enten det Ene eller det Andet, men ikke Noget, der ligger i Midten. Jeg kan ikke forstaae rettere, end at, da vi have faaet „det Andet“, saa maatte den ærede Rigsdagsmand aabent have sagt: „Jeg er kommen til at stifte Mening om den Ting, de Anskuelse, jeg dengang nærede om dets Brugbarhed, have forandret sig, jeg er kommen til at see saa mange Forer derved, at jeg nu maa optræde som dets bestemteste Modstander“. Men det har han ikke gjort. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) „lever af Inconsequentser“, og han synes ordentlig, at det er rart, naar der tilbydes sig en saadan Leilighed for ham til at være inconsequent; jeg skal heller ikke nægte, at her har den allersjønneeste Leilighd tilbudt sig for det ærede Medlem. Men Tingen er vistnok simpelthen den, at saalænge en Sag endnu bevæger sig paa Idærnes og Tankernes Gebeet, saa er den ærede Rigsdagsmand facil, billig og rimelig, saa kan man tale med ham, saa kan man komme ud af det med ham, men saasnart en Ting er bleven realiseret og navnlig en Ting, som han tidligere har forsvaret, saa opstaaer der i hans Tanke Forestillingen om alle de forfærdelige Betænkkeligheder og Vanstueligheder, som ere forbundne dermed; saa seer han med Et bort fra alle de Forsvarsgrunde, som kunne anføres, for kun at see Indvendingerne, og man kan i mange Sager ikke gjøre det ærede Medlem noget Bærre, end naar man — opfylder hans eget Døst.

At gaae ind paa hele den Udvikling, som den ærede Rigsdagsmand har givet, vilde blive noget vidtløftigt og desuden noget vanstueligt for den, der ikke springer saa let som det ærede Medlem. Det forekommer mig, at hans Udvikling for en væsentlig Deel berøer paa den efter min bestemte Overbeviisning feilagtige Anskuelse, at der i Rundgjørelsen af 28de Januar 1852, som han i stærke Udtryk har mindet os om endnu bestaaer og ikke tør fraviges, er skabt, hvad han kalder en Samstat. Men dette er en Feiltagelse. Der er ved Rundgjørelsen skabt en Hælfstat. Det ærede Medlem har igjennem en Sorites, ved at gaae fra den ene Nuance til den anden, efterhaanden dannet sig Noget, som ikke har nogen Hjemmel i de bestaaende Statsacter. Det ærede Medlem siger: Ved Rundgjørelsen af 28de Januar er der skabt en Hælfstat, en Hælfstat er det Samme som en Samstat, og en Samstat er igjen det Samme som en Foederativstat, altsaa skaber Rundgjørelsen en Foederativstat. Men det gjør Rundgjørelsen, med det ærede Medlems Tilladelse, ikke. Rundgjørelsen af 28de Januar lægger sit Hovedestertryk paa det Fælles, paa Monarchiet, paa Integriteten; den indrømmer kun Selvstændigheden for de enkelte Landsdele som et Offer til en bestaaende Tilstand, som dengang ikke kunde undgaaes. Det var igjennem Rundgjørelsen af 28de Jan., det er ved at holde fast paa den, det er ved at følge Hælfstaten igjennem de Omstiftelser, som den har gennemgaaet, det er ved vor Regjerings kloge Benyttelse af Forholdene, det er ved vore Tjenders Ulogskab, at vi overhovedet tilsidst ere komne til det Punkt, at den Hælfstat, som Rundgjørelsen af 28de Januar har skabt, nu synes at være paa Nippet til at bringe os det, som vi Alle ønske, og som engang var „det store Folke- og Konge-Program“, saaledes at en klog, en energisk Haand kun synes at behøve at række Haanden ud derefter for at faae det. Og skulde dette vise sig at blive Tilfældet, saa vil jeg sige med det ærede Medlem for Holbek Amts 2den Valgkreds: Rundgjørelsen af 28de Januar var en stor Lykke, men vel at mærke paa den Maade, at man maa søie til: „J tænkte at vende det til det Onde, men det blev til det Gode.“